

THE ANALYSIS OF USE OF MODERN MEASURES IN THE COMPLEX OF MARKETING COMMUNICATIONS FOR EFFECTIVE MANAGEMENT OF DIFFERENT TYPES OF ENTERPRISES

The article describes the application of modern marketing communication tools and analysis of their effects on consumers and their effective use in various types of businesses. The basic theoretical aspects of internal and external communications in the enterprise management system as part of its effective functioning. Consider the need for component communication policy of enterprises in crisis. The necessity of application of complex of marketing's communications and role of policy of marketing's communications for/in an air-transport's environment is grounded. The necessity of the airline industry for the country out of crisis and features leverage marketing communication for the air transportation market. The necessity to use modern terms of marketing communications in order to improve the efficiency of communication policy.

Key words: communication, marketing communication, advertising, sales promotion, TTL, aviation marketing.

УДК 656.71: 339.138 (045)

Радченко О.А., Чернікова О.Г.

СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ДІЯЛЬНІСТЬ АЕРОПОРТІВ

В статті розглянуті питання стратегічної діяльності аеропортів. На підставі аналізу факторів макросередовища запропоновано використовувати метод сценаріїв з метою виділення бажаних та небажаних напрямків розвитку аеропорту.

Ключові слова: аеропорт, стратегічний аналіз, метод сценаріїв.

В статье рассмотрены вопросы стратегической деятельности аэропортов. На основании анализа факторов макросреды предложено использовать метод сценариев с целью выделения желательных и нежелательных направлений развития аэропорта.

Ключевые слова: аэропорт, стратегический анализ, метод сценариев.

Актуальність дослідження. Сучасний світовий розвиток дуже динамічний, що знаходить своє відображення у політичних діях країн, макроекономічних факторах, соціальних змінах суспільства, технологічних інноваціях тощо. Різні типи змін зовнішнього середовища допомагають визначити напрями подальшого руху організації. Не звертаючи увагу на те, що зовнішнє середовище має такий значний вплив на діяльність аеропорту (як підприємницької організації), аналіз закінчується виділенням тенденцій в авіаперевезеннях та моніторингом технологічних новацій міжнародних аеропортів. Такий підхід до розвитку стратегічно важливих для України

авіаційних підприємств призвів до того, що сьогодні країна має лише один конкурентноспроможний аеропорт («Бориспіль»), який не в змозі забезпечити все зростаючий попит (як з боку українського споживача, так і з боку міжнародного споживача) на відповідні послуги. Ситуація, яка склалась, багато в чому пояснюється нерозвиненістю сучасних моделей управління, і, відповідно, відсутністю стратегічного аналізу та невмінням користуватись результатами такого аналізу. Як відомо, до недавнього часу всі аеропорти України були складовою частиною авіаційно-транспортної системи СРСР. Завданням аеропортів було виконання державних планів, а рішення що до напрямів розвитку приймалися на найвищому державному рівні і доводились до керівництва у вигляді директив. З отриманням незалежності Україна отримала і самостійність у прийнятті рішень, однак відсутність досвіду, ізольованість від зовнішнього світу призвели до несприятливих умов розвитку країни, зокрема і авіаційно-транспортної галузі. Навіть сьогодні, після 23-річної розбудови ринкової економіки, всі аеропорти розвиваються згідно державного плану, який відповідає зовнішнім умовам. Вищевикладене дає підстави стверджувати, що виникла гостра науково-практична проблема розбудови стратегічного підходу до управління аеропортами України.

Мета дослідження. Виходячи з цього, вважаємо за необхідне розробити систему стратегічного аналізу розвитку аеропорту. Така система дозволить організаціям постійно контролювати вплив зовнішніх факторів та своєчасно на них реагувати.

Вклад основного матеріалу. Всі аеропорти діють у макросередовищі, яке включає в себе всі значимі фактори зовнішнього середовища – значимі в тому сенсі, що вони враховуються при виборі подальшого руху організації. Аеропорт не має можливості безпосередньо впливати на зовнішні фактори макросередовища, але повинен відслідковувати їх. Наступною структурною складовою зовнішнього середовища аеропорту є мезосередовище, яке характеризується розвитком галузі та конкурентною ситуацією на ринку. У ринковій економіці саме мезосередовище дозволяє підприємству підвищувати конкурентноспроможність та опосередковано впливати на макросередовище.

Безпосередній вплив на аеропорт здійснює мікросередовище, яке включає споживачів, постачальників, посередників, конкурентів, громадськість. Від відносин аеропорту з названими суб'єктами ринку залежить прибуток підприємства, його майбутнє. Для аналізу впливу зовнішнього середовища на діяльність підприємств використовують різні методики. Вибір тієї чи іншої методики залежить від мети аналізу, від наявних ресурсів для аналізу, від вмінь та навичок менеджера, від галузі та інші. Після виявлення тенденцій необхідно проаналізувати можливі сценарії

подальшого розвитку ситуації та виділити бажані та небажані напрями розвитку аеропорту. Такий аналіз називають методом сценаріїв.

Аналіз сценарію – це здогадний інструмент планування для аналізу зовнішнього середовища у турбулентних умовах та умов, що стрімко змінюються. За допомогою упорядкованого, але все ж таки творчого підходу, аналіз сценарію – це сполучення кількісного та якісного аналізу, який дає багато можливих варіантів майбутньої зміни зовнішнього середовища, скорочуючи цим багато сценаріїв до керуючої кількості можливостей, об'єднує аналіз чуттєвості для з'ясування залежних взаємозв'язків змінних, ізолює тенденції і схеми для взаємозв'язку «сліпих» зон при прийнятті стратегічного рішення і надає основу для прийняття майбутніх рішень за стратегічним положенням. Багато досліджень поставили під сумнів імовірність традиційних методологій прогнозування та знайшли недолік їх точності і, відповідно, корисності. В одному порівняльному обстеженні американських кількісних економетричних моделей, яке проводилося у період з 1970р. по 1975р., було виявлено, що їх точність не могла бути надійно розповсюджена більш чим на дев'ять місяців [2]. Аналогічно, не було знайдено особливих відмінностей у точності кількісних економетричних моделей від більш якісних підходів до прогнозування.

Сучасні організації і галузі промисловості стикаються зі стрімкими структурними змінами, невизначеністю і рішеннями, які мають великі можливості і ризики. Передбачення майбутнього у цьому зовнішньому середовищі вимагає більшого, ніж просто планування на випадок непередбачених обставин, аналізу чуттєвості чи комп'ютерного моделювання. Це також вимагає творчого підходу, проникливості та інтуїції. Планування і аналіз сценарію дозволяє аналітику структурувати ці вимоги.

Відповідно до Шумакера, організації, які зіштовхуються з такими умовами, особливо будуть мати вигоду з планування і аналізу сценарію: невизначеність багато в чому залежить від здатності менеджера передбачати чи пристосовуватись; у минулому відбулося багато дорогокоштуючих сюрпризів; компанія не сприймає чи не виробляє нові можливості; якість стратегічного мислення низька; галузь зазнала значної зміни чи ось-ось зіштовхнеться з нею; компанія шукає простої мови і основи без придушення різноманітності; існують сильні розходження в думках, у багатьох із думок є перевага; конкуренти компанії використовують цей метод [1]. Галузі розвиваються, змінюються за рівнем привабливості. Передбачення того, як ця еволюція буде відбуватися, в кращому випадку є невизначеним завданням. Коли рівні невизначеності дуже високі, аналіз сценарію може бути корисним засобом для підготовки такого майбутнього.

Далі йдуть декілька загальних типів підходів до аналізу сценарію.

1. Кількісні методи

1.1. Створена за допомогою комп'ютера економетрична модель. Ця модель намагається об'єднати велику кількість певних взаємозв'язків між факторами тенденцій. За допомогою змін однієї змінної послідовність подальших впливів аналізується за ефектами петлі позитивного зворотного зв'язку на первісну змінну.

2. Якісні методи

2.1. Інтуїтивний метод. Він приділяє особливу увагу якісним змінним, які, як припускається, будуть диспропорціонально впливати на майбутнє. Основні тенденції виявляються та проєктуються на майбутнє для створення «майбутнього без сюрпризів». За цим ідуть зміни деякої тенденції для розкриття інших можливих протиріч.

2.2. Метод Дельфі. У цьому методі група експертів (і внутрішніх, і зовнішніх) опитується окремо (щоб уникнути тенденції однакових відповідей) за допомогою проведення ряду інтерв'ю, що стосуються поточних і можливих майбутніх тенденцій у певному виявленні. Після декількох ітерацій результати статистично оброблюються з урахуванням консенсусу, а також відповідей, що різняться. Підхід Дельфі спрямований на з'ясування послідовних причинних ланцюжків подій і протиріч, які з'являться у майбутньому.

2.3. Аналіз перехресного впливу. Даний підхід також включає думку експертів, але додатково потребує від експертів оцінити вірогідність і час настання майбутніх тенденцій чи подій. Аналітичний продукт – це розподіл вірогідності і часу настання подій, за якими можна з'ясувати вплив усунення однієї тенденції чи однієї події на тенденції чи події, що залишилися. Аналіз перехресного впливу направлений на взаємозалежності між різними виявленими факторами, подіями і протиріччями, які вплинуть на майбутнє.

Гібридний аналіз сценарію з ухилом до якісного підходу здається найбільш ефективним з методів, що застосовуються сьогодні. Ці узагальненні підходи направлені на якісну картину, яка ставить під сумнів основні передбачення про майбутнє. Спочатку розроблюється велика кількість сценаріїв, причому вона скорочується, проходячи чи індуктивні, чи дедуктивні процеси. Незалежно від того, який підхід до аналізу сценарію використовується, зазвичай користуються п'ятьма специфічними цілями:

1. Сценарій PEST. Направлений на зовнішні події фірм. Охоплюються фактори, що менш контролюються: соціальні, технологічні, економічні, політичні і навколишнього середовища. Важлива характеристика сценарію PEST від традиційного PEST-аналізу – це характеристика останнього, яка має в собі залежності факторів для отримання нових конкурентних умов у подальшому.

2. Сценарій чуттєвості. Протилежний сценарію PEST в тому, що суб'єктом аналізу виступають внутрішні фактори, особливо ті, які

контролює фірма. Загальний приклад даного типу аналізу сценарію – це підхід електронної таблиці, що використовує функція фінансів.

3. Сценарій галузі. Направлений на протиріччя, специфічні для галузі, і тенденції, що відповідають встановленій бізнес-моделі фірми. Відмінність від традиційного галузевого аналізу полягає в тому, що цей метод представляє аналіз взаємозалежних послідовностей тенденцій, подій та протиріч протягом часу.

4. Сценарій диверсифікації. Спрямований на специфічні для галузі протиріччя і тенденції, що відповідають потенційним бізнес-моделям, які може здійснювати фірма у майбутньому. Є особливо розвідним за природою і повинен виявляти поточні та майбутні тенденції у поточній галузі фірми. У доповнення до цього, даний тип аналізу сценарію прогнозує перспективи галузевої міграції.

5. Сценарій громадських протиріч. Часто фірми, диспропорційно схильні особливо певним громадським протиріччям, будуть складати сценарій громадських протиріч. Наприклад, нафтова компанія може сконцентрувати аналіз сценарію на економіці енергії за допомогою розробки сценаріїв впливу сили картеля, пошукових робіт, податків і т.п., своїх поточних і майбутніх бізнес-моделей.

Сильні сторони та переваги метода сценаріїв: перевірка варіантів стратегії представлення фірми на основі ресурсів; організаційна гнучкість; заповнення порожнечі прогнозування; управлінський інструмент інформаційного переважання.

Висновки. Використання сценаріїв передбачає майбутнє, і за допомогою розпізнання попереджувальних знаків можна уникнути сюрпризів, адаптуватися і діяти ефективно. Рішення, які були опротестовані за рядом варіантів можливого майбутнього, мають більшу вірогідність встояти під випробуванням часу та забезпечити тверезі та стійкі плани дій. Безумовно, кінцевим результатом планування сценарію є не більш точна картина завтрашнього дня, а більш удачливі рішення сьогодні.

Список використаних джерел

- 1.Schoemaker P.J.H. Scenario planning: A toll for strategic thinking. // Sloan Management Review. – 1995, No.36. – p.25-39].
- 2.Spivey W.,Wrobleksi W.J. Surveying recent econometric forecasting performance (Reprint No.106). – Washington: D.C., 1980
- 3.Великая Е.Г. Синергетический подход к обоснованию стратегического развития производственных систем в условиях кризиса /Е.Г.Великая// Аудит и финансовый анализ.-2010. -№1. –С.47-51.
- 4.Городилов С.В. Проблемы и подходы к методическому обеспечению процесса формулирования стратегии на предприятии / С.В. Городилов//Менеджмент в России и за рубежом.- 2010.-№5. –С. 32-33.

5.Казакова Н.А. Стратегический менеджмент /Н.А. Казакова. –М.:Инфра-М,2013. – 239 с.

Radchenko O., Chernikova O.

STRATEGIC ANALYSIS OF THE ENVIRONMENTAL IMPACT ON THE AIRPORT ACTIVITIES

The external environment has a significant impact on the development of the airport as a transport company. Development of strategic analysis system is proposed in the paper. System will allow to continuously monitor the impact of external factors and to respond on time. In today's environment predicting of future requires more than just planning for contingencies. It requires creativity, insight and intuition. Planning and scenarios analysis allows for the analyst to structure these requirements.

In article are considered some general types of approaches to scenario analysis. As strengths sides of a scenario can be selected options of check of firm representation strategy based on resources, organizational flexibility, filling the void sectors of forecasting and management tools of information overload. Using of scenarios can predict the future, and through recognizing of the warning signs we can avoid surprises, to adapt management methods and act effectively.

УДК 336.71

Пристайко О.П.,Швец А.Ю.,

ОСОБЛИВОСТІ КЛАСИФІКАЦІЇ БАНКІВСЬКИХ РИЗИКІВ ПРИ УПРАВЛІННІ НИМИ

В статті розглядаються питання класифікації і управління банківськими ризиками, узагальнено та представлено систему управління ризиками банку.

Ключові слова: банківський ризик, ризик менеджмент, система управління банківськими ризиками.

В статье рассматриваются вопросы классификации и управления банковскими рисками, обобщена и представлена систему управления рисками банка.

Ключевые слова: банковский риск, риск менеджмент, система управления банковскими рисками.

Постановка проблеми. Динамічні процеси розвитку і трансформації сучасного ринкового середовища призводять до істотного посилення конкурентної боротьби на внутрішніх та зовнішніх ринках, що зумовлює виникнення факторів, які впливають на організацію та ефективність здійснення банківської діяльності. В умовах ринкової економіки посилюється нестійкість банківської системи. Господарські одиниці починають скорочувати власні кошти і резерви, що призводить до порушення нормального кругообігу кредитних ресурсів і підвищення ризику всіх банківських операцій. Це закономірно супроводжується актуалізацією